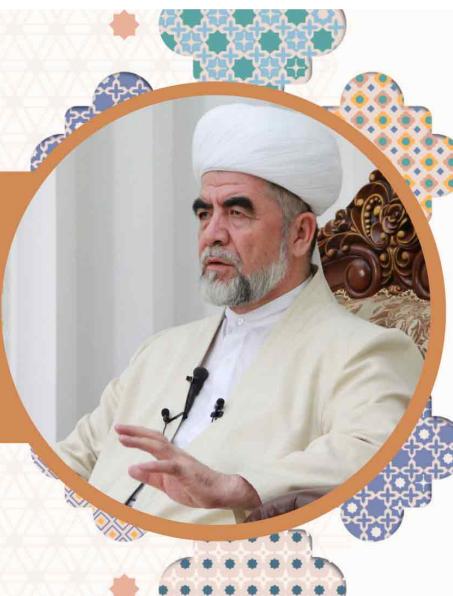

Тазкия 196-дарс. Ғазаб қилманг!

Тазкия
196-ДАРС

Шайх Мухаммад Содик Мухаммад Юсуф роҳимаҳуллоҳнинг «Тасаввуф ҳакида тасаввур», «Рұхий тарбия» 1-2-3-жузи ва «Хислатли ҳикматлар шархи» 1-2-3-4-5-жузи китоблари асосида бериб борилади. Мавзуларнинг тўлик матни билан танишиш учун китобнинг ўзига мурожаат этиш тавсия этилади.

19:00 / 13.08.2022 2901

Ғазабни ютиш фазилатли ишлардан ҳисобланади. Бунга ҳар қандай одам ҳам қодир бўла олмайди.

Аллоҳ таоло Қуръони Каримда ғазабни ютувчиларни мадҳ қилиб:

سَأَنْلِنَعَنِيفَاعْلَوَطْيَعْلَانِيمْطَائِلَوَءَارِضَلَوَءَارِسَلَا يِفَنُوقَفْنُيَنِيَّدَلَا^۱نِيَسْحُمْلَوَبِحُيُّهَلَلَوَ

«Улар енгилликда ҳам, қийинчиликда ҳам нафақа қиладиганлар, аччиғини ютадиганлар ва одамларни афв қиладиганлардир. Аллоҳ яхшилиқ қилувчиларни севадир», дея марҳамат қилган (*Оли Имрон сураси, 134-оят*).

Ғазабни ютиш энг қийин ишлардан ҳисобланади. Ғазаб инсонда турли муносабатлар илиа қўзғалиб туради, уни жиловлаб олиш ҳар бир кишининг ҳам қўлидан келавермайди. Лекин тақводор киши бу оғир ишни эплаши мумкин. Яъни, қалбида тақводорлик мавжуд бўлган инсонгина ғазабдан ғолиб чиқа олади.

Кўпчилик англаб олиши лозим бўлган ҳақиқатлардан бири шуки, бир шахсадан содир бўлган ҳар бир зулмга қарши унга ҳам ўшанча мислда жавоб қайтариш жоиз эмас. Мисол учун, ғийбатнинг жавобига ғийбат қилинмайди. Жосусликка қарши жосуслик қилинмайди. Сўкишга яраша сўкилмайди. Бошқа маънавий маъсиятлар ҳам шу каби. Қасос олиш ёки

жарима шариатда белгиланғандан бошқача бўлиши мумкин эмас.

Сўкишни ўзига яраша сўкиш билан қарши олиш мумкин эмаслиги
Расууллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг ҳадисларидан олинган.

هـ يـ لـ عـ هـ لـ لـ اـ لـ وـ سـ رـ لـ اـ قـ وـ مـ وـ قـ نـ مـ لـ جـ رـ نـ يـ حـ هـ يـ بـ أـ نـ عـ
هـ بـ سـ تـ أـ لـ فـ هـ وـ حـ نـ هـ يـ فـ مـ لـ عـ تـ تـ نـ أـ وـ كـ يـ فـ هـ مـ لـ عـ يـ ئـ يـ شـ بـ لـ جـ رـ كـ بـ سـ نـ إـ وـ : مـ لـ سـ وـ
هـ دـ مـ حـ هـ آـ وـ رـ.

Абу Тамийма Ҳажинийдан, у қавмидан бўлган бир кишидан ривоят
қилинади:

«Расууллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам:

**«Агар бир киши сени ўзингда бор нарса ила сўкса, сен уни унда бор
нарса ила сўкмагин», дедилар».**

Имом Аҳмад ривоят қилган.

لـ أـ قـ مـ لـ سـ وـ هـ يـ لـ عـ هـ لـ لـ اـ لـ صـ يـ بـ نـ لـ لـ نـ عـ هـ بـ أـ نـ عـ
دـ وـ اـ دـ وـ بـ أـ هـ آـ وـ رـ . مـ وـ لـ طـ مـ لـ لـ دـ تـ عـ يـ مـ لـ آـ مـ آـ مـ هـ نـ مـ ئـ دـ اـ بـ لـ اـ
يـ ذـ مـ رـ تـ لـ اـ وـ مـ لـ سـ مـ وـ .

Абу Ҳурайра розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам:

**«Икки сўкишганинг гуноҳи улардан аввал бошлагангадир.
Модомики мазлум ошириб юбормаган бўлса», дедилар».**

Абу Довуд, Муслим ва Термизий ривоят қилишган.

هـ لـ لـ اـ لـ اـ لـ وـ سـ رـ آـ مـ نـ يـ بـ هـ لـ أـ قـ هـ نـ أـ هـ نـ عـ هـ بـ دـ يـ عـ سـ نـ عـ
هـ رـ كـ بـ وـ بـ أـ هـ نـ عـ تـ مـ صـ فـ هـ آـ دـ آـ فـ هـ رـ كـ بـ يـ بـ أـ بـ لـ جـ رـ عـ قـ وـ بـ آـ حـ صـ أـ هـ عـ مـ وـ سـ لـ آـ جـ مـ لـ سـ وـ هـ يـ لـ عـ
هـ رـ كـ بـ وـ بـ أـ هـ نـ مـ رـ صـ تـ نـ اـ فـ هـ آـ دـ آـ مـ ثـ هـ رـ كـ بـ وـ بـ أـ هـ نـ عـ تـ مـ صـ فـ هـ يـ نـ آـ ثـ لـ اـ هـ آـ دـ آـ مـ ثـ
هـ رـ كـ بـ وـ بـ أـ لـ آـ قـ فـ هـ رـ كـ بـ وـ بـ أـ رـ صـ تـ نـ اـ نـ يـ حـ مـ لـ سـ وـ هـ يـ لـ عـ هـ لـ لـ اـ لـ وـ سـ رـ مـ آـ قـ فـ
هـ كـ لـ مـ لـ زـ نـ »: مـ لـ سـ وـ هـ يـ لـ عـ هـ لـ لـ اـ لـ صـ هـ لـ لـ اـ لـ وـ سـ رـ لـ آـ قـ فـ هـ لـ لـ اـ لـ وـ سـ رـ آـ يـ هـ يـ لـ عـ تـ دـ جـ وـ أـ
هـ ذـ اـ سـ لـ جـ أـ لـ نـ كـ أـ مـ لـ فـ نـ آـ طـ يـ شـ لـ اـ عـ قـ وـ تـ رـ صـ تـ نـ اـ اـ مـ لـ فـ هـ كـ لـ لـ اـ لـ آـ قـ اـ مـ بـ هـ بـ دـ كـ يـ هـ اـ مـ مـ سـ لـ اـ نـ مـ
هـ نـ آـ طـ يـ شـ لـ اـ عـ قـ وـ .

Саъид ибн Мусайяб розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам ўтирган эдилар. Ул зот билан бирга сахобалари ҳам бор эди. Бир киши Абу Бакр Сиддиқ розияллоҳу анҳуни сўкиб, унга озор берди. Абу Бакр бир оз жим турди. Сўнг иккинчи марта озор берди. Абу Бакр яна жим турди. Сўнгра учинчи марта озор берди. Шунда Абу Бакр ўч ола бошлади. Абу Бакр ўзи учун ўч ола бошлаганида Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам туриб кетдилар. Абу Бакр:

«Мендан хафа бўлдингизми, эй Аллоҳнинг Расули?!» деди.

Шунда Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«У сенга айтган нарса учун осмондан фаришта тушиб, уни ёлғончига чиқариб турган эди. Сен гапирганингда эса шайтон келди. Шайтон бор мажлисда мен ўтирмайман», дедилар».

Баъзи уламолар: «Ёлғон аралаштиrmай, ҳаддан оширмай жавоб берса ҳам бўлади», деганлар.

Бошқа баъзилари: «Сўкаётган одамга «Сен кимсан?», «Сен фалончисан» каби сўзларни айтиб қўйса кифоя қиласи», деганлар.

Лекин бу қарши чораларни тарқ этиб, сабр қилиб, жавобни тарқ этган афзал. Чунки одамларнинг табиати ҳар хил бўлади. Жавоб берилмай турилса, сўкаётган ўзига келиб, узр айтиб қолиши ҳам мумкин. Сўкишга жавоб берилса, орада жанжал чиқиб, адоват кучайиб кетиши шубҳасиз.

«Руҳий тарбия» китоби асосида тайёрланди